

at de ere saa vel situerede med deres Sogne-sparekasser og andre Sparekasser, at disse mulig kunne have bevirket, at Husmænd og med dem ligestillede paa disse Øer endnu ikke have søgt Laan i Husmandskreditforeningen. (Afbrydelse). Et æret Medlem siger, at de laane selv Penge ud. Det er jo heldigt, hvis de ere saaledes situerede paa Langeland og Ærø, saa behøver man jo hverken Husmandskreditforeninger eller andre Laaneinstitutter for dem.

Jeg anbefaler varmt dette Forslag til hurtig Fremme i dette Ting, for at det kan blive muligt at faa Statutterne forandrede saa hurtigt i Foreningerne, at de, der begære Laan i Ejendomme til den Værdi, der er Tale om at drage ind under Foreningernes Omraade, kunne faa Laan i dem fra den forestaaende Juni Termin.

J. Nielsen: Naar jeg har begæret Ordet, er det for efter direkte Opfordring udenfor denne Sal at gøre opmærksom paa et ganske bestemt Forhold vedrørende denne Sag. Jeg kan fuldt ud slutte mig til alle de anerkendende Udtalelser fra forskellige Sider baade om Nødvendigheden af og det hensigtsmæssige i, at vi i sin Tid fik oprettet Husmandskreditforeningerne, og om den Nytte og Fordel, den danske Husmandsstand i det hele har haft af deres Virksomhed. Jeg kan ligeledes slutte mig til Grundtanken i Forslaget, at Maksimumsgrænsen med Hensyn til Taksationsværdien for de Ejendomme, der kunne søge Laan i Foreningerne, forhøjes til 10,000 Kr., men vel at mærke kun for saa vidt angaar Ejendomme, hvortil der er knyttet Landbrug eller Havebrug som Næringsvej. Jeg finder det ganske naturligt og rimeligt, at efterhaanden som Udviklingen skrider frem, og Priserne paa den Slags Ejendomme stige, forhøjer man i tilsvarende Forhold Maksimumsgrænsen for Taksationsværdien. Dertil er ikke noget at indvende, og det er jo, hvad vi hidtil have gjort, idet denne Maksimumsgrænse, som der allerede er gjort opmærksom paa, er forhøjet fra 4,000 Kr. først til 6,000 Kr., senere til 8,000 Kr.

Men nu kommer jeg til det Punkt, man har opfordret mig til at gøre opmærksom paa. Jeg mener, at det er heldigt, ogsaa rimeligt, om man sætter en

noget lavere Maksimumsgrænse for de Ejendomme, hvortil der hverken er knyttet Landbrug eller Havebrug som Næringsvej, altsaa de Ejendomme, hvor hele Værdien sidder i selve Bygningen og den lille Plet Jord paa $\frac{1}{2}$ eller en hel Skæppe Land til en Blomsterhave eller Køkkenhave til eget Brug. Disse Ejendomme kunne efter min Mening ikke sammenlignes med de almindelige Husmandsejendomme, hvor Jordens Værdi udgør mindst Halvdelen, maaske de $\frac{2}{3}$ af Ejendommens Værdi. Hvis man nu, som det her foreslaas, uden videre forhøjer Taksationsgrænsen for alle Ejendomme uden Hensyn til, om der hører Jord til dem eller ej, vil Følgen utvivlsomt blive, at Staten i endnu højere Grad end tidligere vil komme til at yde Fordele, ikke alene til dem, som Kreditforeningerne oprindeligt have tænkt paa, Husmænd, Arbejdere og Haandværkere paa Landet, men til ligefrem formuende Folk, f. Eks. til en ren Kapitalist, som i en Stationsby eller Landsby i Nærheden af en Købstad bygger sig en lille Villa til 10,000 Kr. — til den Pris kan han meget vel byggesig en Villa der — for sammen med sin Kone at henleve sine sidste Dage der, idet han udelukkende lever af Udbyttet af den Kapital, han ejer. Man kan ogsaa tænke paa f. Eks. en Groserer, Fabrikant eller anden større næringsdrivende fra en Provinsby, som i en Stationsby eller Landsby i Nærheden af Købstaden bygger sig en lille Villa, hvor han bor med sin Familie om Sommeren, maaske hele Aaret, medens han driver sin Forretning i Købstaden. Hvis man aabner Adgangen til Husmandskreditforeningerne for den Slags Ejere, kommer man til ikke alene at støtte Smaakaarsfolk, men ogsaa velhavende Folk, som man slet ikke havde for Øje, da man oprettede disse Foreninger.

Saa kan der blive Spørgsmaal om, hvor nu den lavere Grænse skal sættes. Dette maa naturligvis altid blive en Skønssag. Principalt vilde jeg mene, at man passende kunde sætte den ved 6,000 Kr. Der er sikkert ingen Arbejdere eller mindre Landhaandværkere, som bygge sig en Ejendom udelukkende til Beboelsesbrug for et højere Beløb end 6,000 Kr. Det ved jeg af egen Erfaring, for jeg har selv i Sommer ladet bygge en solid, rummelig og